

jega. Zato bom odgovarjal v vsakem slučaju le takrat, kadar bo plačan odgovor.

In to: Nekateri mi pošiljajo prošnje osebno in to najčesče brez koleka za vlogo. Je pa stvar ta, da osebno prošnje ne smem sprejemati in da v bodoče tudi ne bom zalagal iz svojega za kolek, kakor sem že dozdaj le iz ozira, da se zadeva pospeši. Saj toliko pa menda le pozna vsak učitelj predpise o taksah, da bo vedel, kdaj mu je treba vlogo kolekovati.

Pa brez zamere! Fléré.

— § Šolski upravitelji morajo vsako številko »Osnovne Nastave« s posebnim aktom dati učitelstvu v prečitanje in podpis, da so bili obveščeni o odlokih. »Osnovno Nastavo« morajo hramiti v arhivu, o priobčitvi učitelstvu pa poročati nadzorniku. Nihče se ne more izgovarjati in odklanjati odgovornosti, da mu niso znani odloki. (Odl. min. prosv. O. N. Br. 4930 od 3. februarja 1925).

— § Dopolnitve in izpremembe v predpisih o brezplačni in znižani vožnji na železnih in državni eksploataciji. »Uradni list« št. 35. od 10. aprila 1925. Gospod minister za promet je odobril nastopne dopolnitve in izpremembe v predpisih o brezplačni in znižani vožnji na železnih in državni eksploataciji: 1. V členu 82. z odlokom M. S. br. 30.232/24: Na podstavi uradniških legitimacij morejo kupovati tudi višji uradniki polovične vozovnice za III. razred, razen aktivnih uradnikov prvih treh skupin I. kategorije in častnikov, ki imajo letno plačo 36.000 Din ali več. Za te velja še nadalje omejitev po členu 82. 2. V členu 96. z odlokom M. S. br. 29.693/24: Če določeni rok ni zadosten, morajo navesti šolska oblastva v dijaški legitimaciji (objavi), koliko časa trajajo velike počitnice, in dijaški dobe olajšave za velike šolske počitnice v roku, ki ga je vpisalo šolsko oblastvo, sicer pa le v roku po členu 96. Za vožnje siromašnih dijakov na božične in velikonočne počitnice morajo šolska oblastva vedno vpisati, koliko časa trajajo te počitnice. 3. V členu 98. naj se nadomesti po odluku M. S. br. 29.542/24 v stavku: »Dijaki visokih šol in višjih razredov srednjih šol uživajo istotako četrtinsko vozno ceno, če napravijo ekskurzijo v skupini najmanj pet oseb« beseda »pet« z besedo »treh« tako, da dobivajo za ekskurzijo že trije dijaški četrtinsko vozovnico na podstavi nakaznice. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani, dne 1. aprila 1925; št. 65.262—VI.—25.

— § Za neprekinitvo izplačilo penzijskih prejemkov ob upokojitvi. Ministarstvo finansija kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, Generalna direkcija drž. računovodstva D. R. br. 30.700/25, 18. marča 1925. god. u Beogradu. Raspis svima ministarstvima i t. d. Sa čl. 152. zakona o činovnicima i ostalim drž. službenicima građanskog reda od 31. julija 1923. god. propisuje se sledeče; (sledi besedilo čl. 152. uradn. zakona). Pojavilo se pitanje: ima li nadležni naredbodavac za efektuiranje svoga rešenja o pravu i količini pensije, t. j. za izdavanje naloga za isplatu, sačekati saglasnu odluku glavne kontrole, kojoj se po propisima čl. 95. zakona o glavnoj kontroli, čl. 156. čin. zak. od 1923. god. odnosno po čl. 26. zakona o budžetskih dvanajstih za I. do IV. 1924. god. podnose rešenja o pensijama u svrhu nadležne ocene? Kako niti u zakonu o činovnicima građanskog reda od godine 1923. a niti u zakonu o drž. računovodstvu nema takove pozitivne odredbe, koja za izdavanje isplattog naloga za pensije — ako je već doneto rešenje o pravu i količini pensije — uslovljuje sačekanje saglasne odluke glavne kontrole ili »izvršnost« donetog rešenja nadležnog ministra ili njegovog ovlašćenika, to prema ovlašćenju od 1. jula 1921. god. D. R. br. 79.016. a u svrhu jednoličnog postupanja **objašnjujem**: Da se za izdavanje isplattog naloga za pensije, ako je već doneto rešenje o pravu i količini pensije, ne treba sačekati saglasnu odluku glavne kontrole, nego se nadležni nalog ima izdati istovremeno sa rešenjem, kojim se pravo i količina pensije odredjuje. U vezi sa prednjim, čast mi je skrenuti pažnju nadležnim naredbodavcima na to, da se sa obrazno čl. 152. čin. zakona od 1923. god., raspisu gospodina Ministra finansija od 12. septembra 1922. god. D. R. br. 128.970 i čl. 131. zak. o drž. računovodstvu, u buduće donose zahtevi na odobrene akontacije na lične ili porodične pensije samo u takvim slučajevima, gde postoju smetenja za donošenje rešenja o količini pensije, odnosno dok se

pensija ne odredi. Čim se pensija odredi, treba doneti zahteve za otvaranje kredita gospodinu Ministru finansija, u koliko nije sam naredbodavac vlastan izdati neposredne naloge za to. Primenom prednjeg objašnjenja ne samo da će se osetno uprostiti administracija, nego će se u većini slučajeva predusresti tome, da se remeti budžetskim zakonom propisani način izcrpljenja odobrenih kredita. — Generalni direktor: Podpis.

— § 100% povišica po usposobljenostnem izpitu. Glavna kontrola je v nekem slučaju, v katerem je Prosv. odd. v Ljubljani nakazal 100% položajno plačo II.5 takoj od prvega prihodnjega po dovršenem usposobljenostnem izpitu to rešenje osporila in se pritožila proti njemu na Državni Svet. Pri tem se predvsem opira na čl. 14. čin. zakona. Strokovno mnenje min. prosvete pa se opira na čl. 29. in 30. zakona o narodnih šolah, češ, da s položenim usposobljenostnim izpitom »privremeni učitelj« postane stalen, kar je pogoj za 100% II.5. — Vsekakor pa bo čakati na principialno rešitev Drž. Saveta, preden se bodo mogle rešiti posledje take prošnje, ker bi jih v drugem slučaju Glavna kontrola dosledno izpodbijala. Zato opozarjamo učitelstvo, naj jih do končne rešitve vprašanja ne vraga.

— § Komur ministarstvo ali glavna kontrola ni štela 15% po 32 službenih letih v penzijo, mora napraviti pritožbo na Državni svet, ki bo na podlagi zavzetega stališča pritožbi ugodil.

Splošne vesti.

— Načrt šolskega zakona. Kakor nam poročajo iz Beograda, bo te dni izgotovljeno končno besedilo osnutka osnovnošolskega zakona, ki pride nato med prvimi na dnevni red narodne skupščine. Na podlagi osnutka je predviden pouk v osnovnih šolah pod popolnim državnim nadzorstvom, predavanje verojka se vrši kakor doslej po katehetih, ki jih namešča v vsakem slučaju ministarstvo prosvete, oziroma po učiteljih pri pravoslavskih. V projektu so upoštevani predlogi in mišljenja stanovske organizacije UJU. Vprašanje vzdrževanja šol se ni popolnoma enotno. Dočim so posamezni za to, da vzdržijo šole edino država, se zavzemajo drugi, da se naj to prepusti samoupravnim edinicam. Šolska obveznost je osem, odnosno šestletna. Vsekakor smatramo za dolžnost, da opozarjamo v zadnji uri še enkrat na zakonito uvedbo popolnega osemletnega šolskega obiska, eventualne začasne olajšave za posamezne pokrajine pa naj se uvrste v prehodne določbe.

— Sabotaža državne uprave — ščuvanje proti naročitvi »Osnovne nastave«. Ministarstvo prosvete je uvedlo službeni list za osnovno šolstvo »Osnovna nastava«, ki je neobhodno potreben šolam in učitelstvu, ker se mu potom lista priobčujejo odloki in odredbe, ki jih mora izvajati. Pa pride »Slovenec« od dne 8. t. m. in prične ščuvati občine proti listu in ustvarjati nerazpoloženje do državne uprave. Če bo kaka občina, oziroma krajni šolski svet nasedel »Slovencu« in bo sledila temu primerna kazn. naj se zahvali za to »Slovencu«. — Šolska vodstva morajo skrbeti za to, da list redno prejmejo in odloke priobčujejo učitelstvu in so dolžna vsako nerednost glede prejemanja lista naznaniti.

— Počasčenje spomina zaslužnih umrlih tovarišev in tovarišic. V vseh časih in pri vseh količakai kulturnih narodih je bil običaj, da častijo spomin zaslužnih pokojnikov, da svečano shranjujejo njihove telesne ostanke in krasijo njihove poslednje domove. Posebno slovensko učitelstvo se vedno zaveda le pote te navade in rado postavlja svojim zaslužnim umrlim tovarišem(icam) nagrobne spomenike. Ker pa umrli čisto ne zapusti svojcev ali pa se oni po njegovi smrti razpršijo po širnem svetu, se ne pripeti redkokdaj, da se prepuste krasni grobovi in veličasni spomeniki solncu, dežu in mrazu v oskrbo. V sled tega v kratkem času propadejo in nato vzbujajo s svojo zanemarjenostjo v obiskovalcih njive smrti druga čustva kakor blag spomin na pokojnika in če mora čez 7 do 10 let oddati večni sen snivajoči svoj otko sobico drugemu trdnemu zemljanu, vzame njegov kamen cerkev. Zato je bilo mnogo učiteljev proti velikim in dragim spomenikom ter je želelo počastiti spomin umrlih tovarišev(ic) na primernejši način. Ptujsko in murskotsobotsko učiteljsko društvo sta o tem pred-

metu celo temeljito razpravljala in priporočata, da v bodoče postavljajo učiteljska društva na grobove zaslužnih članov(ic) le skromne marmornate plošče, a da v vsakem takšnem smrtnem slučaju izplačajo po 1000 Din »Učiteljskemu domu«, ki bi potem dal imena umrlih vklesati v veliko ploščo, katere bi bila v to svrhu vzdana v vestibulu Učiteljskega dijaškega doma. Takšen spomenik bi bil trajen in bi vrhu tega vzpodbujal našo mladino k marljivosti in jo vneljal za idealno delovanje. Občni zbor Učiteljskega doma si je osvojil to lepo in praktično misel in gotovo jo z odobravanjem sprejmejo vsa učiteljska društva marihorske oblasti. Manjša učiteljska društva, ki pridejo malokdaj v položaj, da morajo postaviti zaslužnim članom(icam) nagrobne spomenike, bi mogla plačevati prispevke za počasčenje spomina blagopokojnikov v nekoliko letnih obrokih, vsled česar bi tovariši ta stanovski davek veliko lažje prenesli kakor pa, če bi morali naenkrat poravnati visok kamnosekov račun.

— Vajeniška razstava v Ljubljani. Otvoritev razstave je definitivno določena za 26. t. m. ob pol 11. Zveza obrtnih združenj je podvelja vse, da bo razstava v vsakem oziru najlepše uspela. Že do sedaj vposlana vajeniška dela kažejo, da sme naše obrtništvostv s ponosom pričakovati otvoritev razstave, ki bo nudila dokaj zadovoljivo sliko strokovnih, pa tudi moralnih zmožnosti našega obrtnege naraščaja. Na razstavi bodo zastopane vse stroke, sodelovalo bo vajeništvo cele Slovenije, zato vlada za razstavo splošno zanimanje. Da omogoči čim širši obisk te prireditve, ki bo prva te vrste v naši državi, je ministarstvo saobračaja dovolilo 50% popust za posetnike na vseh osebni in brzih vlakih. Do popusta upravičuje legitimacija, ki jo bodo prodajale po 15 Din vse obrtne zadruge. Dan otvoritve razstave bo vajeniški dan, katerega se udeležijo vajenci pod vodstvom učiteljev obrtno-nadaljevalnih šol. Tudi za vajeniški dan je vse dobro organizirano. Doslej je ofic. prijavljenih že nad 2200 izvenljudskih vajencev. Tudi na dan, ki bo zvezan s predavanji, obiskom razstave, mesta itd., bo prva taka prireditve v Jugoslaviji in bo najboljši dokaz, da se naše obrtništvostv dobro zaveda važnosti, ki jo ima vajeništvo za bodoči razvoj celokupnega obrtništvostv.

— † Ivan Thuma, šolski ravnatelj in nadzornik. V Prevaljah je dne 7. t. m. umrl g. Ivan Thuma, ravnatelj in okrajni šolski nadzornik v pokoju, v 74. letu svojega življenja. Pokojnik je bil rojen v Grčaricah na Dolenjskem, študiral je v Ljubljani in bil nameščen v Kranju, kot nadučitelj v Mengšu na Gorenjskem, od tam je bil premeščen v Vipavo in naposled v Postojno, kjer je bil imenovan kot vodja šole in obenem za okrajnega šolskega nadzornika za postojnski in nato še za logaški okraj. Za njegovo vestno in marljivo službovanje in delovanje na šolskem polju je bil nešteto krat odlikovan s pohvalami najvišjih predstavljajnih mu oblasti. Pokojnik je svoječasno sodeloval v anketi za preustroj učiteljišč. Bil je priljubljen tako pri svojih predpostavljajnih, kakor tudi pri svojih tovariših in tovarišicah in ljudstvu. Po prevratu je ostal pokojni Thuma na svojem službenem mestu v Postojni, vendar pa so ga Italijani radi neznanja italijanskega jezika upokojili in ga končno prisilili, da se je moral izseliti v Jugoslavijo. Nastanil se je pri svoji hčerki poročeni Filipowsky, trgovki v Prevaljah na Koroškem, kjer je preživel zadnja 4 leta s svojo soprogo. Lani mu je smrt ugrabila hčerko Mici, poročeno Verhovnik. Letos je sam jel hirati, dne 7. t. m. pa je umrl. Kako ljubljene je bil rajniki, je pokazala mnogobrojna udeležba pri pogrebu. Pri odprtem grobu se je poslovil g. župnik v imenu vseh navzočih od pokojnika v krasnem govoru. Novoustanovljeni zbor Korotan pa mu je zapel ganljivo žalostinko. Blag mu spomin! Preostalim naše sožalje!

— Otirajmo solze. Uvažuje lastno svobodo ni zabila i letos vrha šolska mladina v Komendi nesrečnih in zatiranih bratcev, sestric, ki zdihujejo tam preko ter jim podarila za pirhe 504 Din, a tudi za spomenik hvaležnosti našega naroda francoskemu je žrtvovala 70 Din. Mladina, čast Tebi za to! Vsa čast i učitelstvu, ki vceplja v mlada srca ljubav do rodne grude!

— Rabimo načrt šolskega odra za telovadnico 6.60 m širokosti, 4.70 m višine in 5 m globine. Odr mora biti lahko in hitro zložljiv in razložljiv, ker bo

stal samo ob prireditvah, sicer pa mora biti telovadnica za telovadbo na razpolago. Da lahko ustrezemo tovarišem, ki se obračajo do nas, pozivamo temptom požrtvovalne tovariše in tudi tovarišice, da postrežejo z načrti, ki jih že imajo ali pa tudi, da nam izdelajo tak načrt posebno oni, ki so že imeli praktičnega opravka s postavljanjem šolskih odrov. Tudi opisi z malimi skicami so dobri. Le z vzajemno podporo in pomočjo bomo napredovali! Dobrodošle so poleg tega tudi fotografije raznih šolskih odrov, z opisom na podlagi katerih bomo lahko pomagali onim, ki postavljajo nove odre. Prosimo tovariše, ki so večji tega dela, da se odzovejo. — Narodno prosvetni odsek Poverjeništvostv UJU — Ljubljana.

— Primeren popust pri naročilu vseh vrst knjig bo preskrbel Narodno prosvetni odsek Pov. UJU Ljubljana od založništev vsem onim članom, ki bodo naročali knjige potom Narodno prosvetnega odseka Pov. UJU — Ljubljana.

— Vsem onim, ki imajo izposojen glasbeni del »Čudežnih goslic«. Ker je povpraševanje po glasbenem delu veliko, prosimo nujno vse, ki imajo izposojen ta del, naj ga ne zadržujejo in naj takoj vrnejo original ali pa prepis, da lahko ustrezemo prosilcem. — Narodno prosvetni odsek Pov. UJU — Ljubljana.

— Z Rakeka, Mladinska prireditve bajčne igre »V kraljestvu palčkov«, ki se je imela uprizoriti v nedeljo, dne 19. t. m. se prenese na nedeljo, dne 26. t. m. ob 2. uri 30 minut popoldne. Prireditve je v prvi vrsti namenjena okoličanski deci in je zanje določena nižja vstopnina — za najrevnejše (v spremstvu učiteljstva) je celo prosta. V Logatcu se igra uprizori dne 3. maja ob 3.30 uri popoldne.

— Mladina ekskurendne šole v Ravnah nad Šoštanjem je nabrala za neodrešene bratce in sestrice preko meje lepe piruhe v znesku 365 Din, oziroma 1460 kron. Posebno se je odlikoval učenec Praznik Franc iz Velumje, ki je sam nabral vsoto 160 Din (640 kron). Želimo posnemanja posebno na višorganiziranih šolah, kjer bi bil lahko uspeh sorazmerno veliko večji. Če bi vsa jugoslovanska mladina s tako vnmom delala za naše neodrešene bratce in sestrice, potem bi jim kmalu zasijala zarja svobode v bratskem obsegu z že odrešeno deco.

— Tukajšnja osnovnošolska mladina II. razreda je nabrala za pirhe neodrešenim bratom (Jugoslov. Matici) 100.25 Din, a za namen Francoskega dneva pa 22 Din 50 para, katero vsoto je odposlalo na pristojno mesto upraviteljstvo osnovne šole Lesce.

— Obisk. V sredo, dne 15. t. m. je dospela v Ljubljano skupina absolventov trgovske visoke šole v Ploješči. Po prihodu so se javili profesorji, voditelji ekskurzije, v strokovnem tajništvo našega poverjeništvostv, odkoder jih je vodil naš strokovni tajnik po mestu in jim razkazal mestne zanimivosti. Pridružili so se nato kot vodniki slušatelji ljubljanske trgovske akademije. Posamezni profesorji rumunske trgovske visoke šole so znali tudi nekoliko srbsko. Iz Ljubljane nadaljujejo pot čez Postojno, Trst, Reko in Opatijo naprej v Italijo.

»Radio-Balsamica« in sodba angleških oblasti o tem leku proti revmatizmu. Na podlagi mnenja višjih oblasti o tem leku je bil izdan patent v imenu angleškega kralja Jurija V. s pozdravom izumitelju-dr. Ivanu Rahlejevu. V tem patentu je to zdravilo pohvaljeno kot posebno koristno za zdravljenje revmatizma ter je zato dovoljena prodaja tega zdravila po vsej Angleški. Tem povodom so bili dani iznajditelju dr. Iv. Rahlejevu vsi zakoniti privilegiji in je v povelju izrečno zagroženo, da se bodo strogo kaznovali vsi poizkusi falsificiranja ali ponarejanja tega zdravila. — Osobito je važno, da izdeluje to zdravilo vedno iznajditelj dr. Rahlejev sam v svojem moderno urejenem laboratoriju ter se ta lek more dobiti v dobro očuvanem stanju iz samega laboratorija, kateri se nahaja v Beogradu v Kosovski ul. št. 43. V tem laboratoriju se sprejemajo in izvršujejo hitro in natančno vsa naročila tega zdravila ter se odpošljejo na dane naslove. Do sedaj doseženi uspeh zdravljenja s tem zdravilom je zelo velik, ker so mnogi revmatični bolniki v naši domovini ozdraveli po uporabi dveh do treh steklenic tega zdravila. V sled tega to zdravilo ni patentovano samo pri nas, ampak je patentovano tudi v devetindvajsetih drugih državah, v katerih se istotako prodaja.